

рово, Харманлийско доброволно приема християнството и се покръства заедно с цялото си семейство (ДА-Ст.Загора, 407-к, 1, 72: 237 – архив на Старозагорската митрополия)

През 70-те-80-те год. на XX век преименуването на циганите става “мирно и тихо, почти доброволно”. Използва се предварително разяснение и убеждение на местния цигански водач, дава му се азбучен списък с имена, а той върши своята работа с останалите. Насилие почти няма. А за успеха на метода на доброволното убеждение, обвързано с преференции при ползване на ред услуги (напр. при отпускане заем за жилище, за кола и др.), говори фактът, че през 1983 г. в Казанлък е отчетено, че на 2808 цигани са сменени турско-арабските имена с български (ДА-Ст. Загора 433, 6, 31: 63).

Правата на малцинствените групи най-грубо се нарушават през 1984-1985 г. чрез кампанията по насилственото преименуване на българските мюсюлмани. Т.нар. „възродителен процес” се провежда с участието на местни комунистически активисти, войската и милицията. В много случаи се използват и насилствени методи. Смяната на имената на циганите остава почти незабелязана от обществото. Тогава близо 180 000 цигани мюсюлмани получават българо-християнски имена (Бюксеншюти 2000: 40-45, 61-63; Марушиакова, Попов 1993: 90-92).

След падане от власт на тоталитарния режим в България през ноември 1989 г. се поставя началото на възстановяване на етническите и религиозни права на малцинствата. Засилва се и влиянието на протестантските църкви - адвентисти, петдесетници, евангелисти и т.н. сред циганската/ромската общност. Това не е ново явление, а продължение на един дълъг процес, започнал в периода между двете световни войни. През последното десетилетие той набира все по-голяма скорост и впечатляващ брой цигани/роми заявяват, че са в контакти с представители на протестантизма, проповядващи нетрадиционни разновидности на християнството. Мисионерите им успяват да привлекат към своите идеи и църкви както цигани християни, така цигани мюсюлмани. Евангелската църква поощрява вярващите да водят скромен живот, лансира семеен модел, доминиран от мъжа, а на жените помага да решат поне част от проблемите си - бедност, алкохолизъм на мъжете, домашно насилие, скандали. „Църквата ме промени много. Аз да си призная преди бях много лоша жена. За най-малкото се карах с моите съседи, виках и ги обиждах. Сега благодарение на Бог и на църква се промених и се смирих. Това, което не ми харесва, е че вътре